

Чурапчыга күн тахсар!

САГА ОЛОХ

12+

375

ЧУРАПЧА

1648-2023

Чурапчы улуунун хаһыата

Олунньу 17 күнэ, 2023 сыл, бээтинсэ

№ 6 (11883)

стр. 2

стр. 4

стр. 7

ВОЛОНТЕРСТВО

В Чурапче открылся первый в заречных улусах «Добро.Центр» на базе ЧГИФКиС

ОЛУННЬУ 13 КҮНЭ – ТӨРӨӨБҮТ ТЫП УОННА СУРУК-БИЧИК КҮНЭ

«Тыл – омул тыһына» форум нэһиликтэринэн ытылынна

СЫННЬАЛАҢҤА

Баҕам хоту...

стр. 3

ТЭТТИК СОҢУННАР

Улуус дэлгээссийэтэ Старай Руссаҕа тинийдэ

Ильмень күөлгэ кыргыһы 80 сылынан уонна саха саллааттарын көрүстүгүр сыаллаах Чурапчы дэлгээссийэтэ Старай Руссаҕа тинийдэ.

Ол курдук, хотулуу-арбаангы фронт мууһоугар сырыттылар. Старорусскай оройуон баһылыгына Елена Комаровалыын уонна Дума бэрэссэдээтэлин Дмитрий Михайловтыын көрсөн, бииргэ үлэһэргэ сөбүлэни түһүстүлэр. Интернационалист-буойуннары көрүстүгүр минтип кытыннылар.

Эбэт кэнииттэн Чурапчы уонна Старай Русса ыһарсымаһанара көгүл тустууга күрэхтэһиэхтэрэ. Куорат устун экскурсиялаахтара.

Быйылгы ситиһинтэн эһэтигэр анаата

Олунньу 11 күнүгэр, -50С кыраадыс тыһылыга "Өймөкөөн – тыһылы полһона" IV-с кыһылгы экстремальнай сүүрүү марафона Томтор нэһилиэгэр буолан түмүктэннэ.

Өрөспүүбүлүкэ араас улуустарыттан күүстээх сүүрүктэр кыахтарын тургуттулар. Быйыл Александр Мосоло бастаах миэстэни ситистэ. Биниги улууспуттан дьахталларга Болтоно нэһилиэгиттэн Ульяна Слепцова биэс биэрэстэ – бастаах миэстэ, Хатылы нэһилиэгиттэн Екатерина Драгунова биир көсө – иккис миэстэ. Эр дьонго Чурапчыттан марафонна Василий Лукин – иккис миэстэ, Мэксээн Мьядыр Куйаар Таппаһай уола биэс биэрэстэ – иккис миэстэ буоллулар. Полумарафонна Мугудайтан Иван Пермяков – үһсүс миэстэ. Итиннэ тэҥэ Диринтэн Эдуард Божедонов кытынна.

"Мин бу кыһылгыбын эһэбэр Михаил Михайлович Мартыановка аныбын. Кини – Чурапчы уонна Булуҥ улуустарын Бочуоттаах олохтоого, Хоту көһөрүлүү кыттылылааҕа этэ. Быйыл кини төрөөбүтэ 100 сылын туоларынан, сүүрүүбүн эһэм сырдых аатыгар анаатым", - диир Өймөкөөн марафонун икки төгүлүкчү чемпионна, быйылгы сүүрүү үрүҥ көмүс мэтээлин хаһааһына Василий Лукин санаатын үлэһиннэ.

Өрөспүүбүлүкэтээби научнай-практической кэмпиринсийэ буолла

Буойун-учуутал, чинчийээччи Иван Михайлович Павлов төрөөбүт күнүгэр уонна Ильмень күөлгэ кыргыһы 80 сылыгар анаан, олунньу 15 күнүгэр "Павлов аадымалар" өрөспүүбүлүкэтээби VII-с научнай-практической кэмпиринсийэ учууталларга уонна үөрэнээччилэргэ ытылынна.

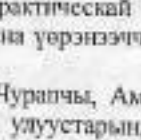
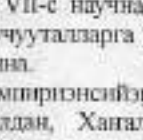
Кэмпиринсийэ Чурапчы, Амма, Таатта, Уус-Алдан, Ханалас улуустарын, Дьокхускай куорат үөрэнээччилэрэ, учууталлара биэс бөлөхкө үлэһиттэрэ: "Саха буойуттарын хорсун быһыыларын көрдүүр, чинчийэр үлэһиттэр үөрэтти уонна үлэһиттэр. Аҕа дойду Улуу сэриитин устуоруйата. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр сураҕа суох сүһүттэр", "Кыраайы үөрэтти – мин төрөөбүт дойдум", "Мин – патриотпун", "Оҕону сөпкө итти".

1-4 кэмпиринсийэ үөрэнээччилэр, 5 сексийэ учууталлар кытыннылар.

Дэлгээссийэ салайааччыта Мария Кронникова – Старай Руссаҕа

Чурапчыга күн-дьыл туруга

Олунньу 17 күнэ БЭЭТИНСЭ Олунньу 18 күнэ СУБУОТА Олунньу 19 күнэ БАСКЫҤЫАНҤА Олунньу 20 күнэ БЭНИДИЭНҤИК Олунньу 21 күнэ ОПТУОРУНҤЫК Олунньу 22 күнэ СЭРЭДЭ Олунньу 23 күнэ ЧЭППИЭР

-30° -33° -26° -34° -26° -33° -26° -32° -24° -33° -24° -33° -24° -34°

КОМАНДИРОВКА

Саха Өрөспүүбүлүсүн Ил Түмэннн бастакы вице-спикерэ Александр Жирков б.д. тохсунньу 26-27 күннэригэр Украинаҥа бара турар анал байыаннай дьайыыларга бааһыран, Санкт-Петербурга С.М. Киров аатынан байыаннай-медицинскэй академия госпиталыгар эмтэнэ сытар биһир дойдулаахтарын кытта көрүстэ, Арасыйыа этнографическай мусуойун дирэктэри Юлия Купинаны көрүстэ, ону тэнэ В.В. Никифоров-Күлүмнүүр «Манчаары» айымньыга Арасыйыа эйгэтигэр тахсыбыта 110 сылыгар анаан куорат Михайловскай проспектар баар литературнай-артистическай кулуупка сырытта.

Александр Жирков -- Санкт-Петербурга

Байыаннай госпиталга сыдыы

Санкт-Петербурга тиһибит бастакы күнүгэр С.М. Киров аатынан байыаннай-медицинскэй академия госпиталыгар Украинаҥа бара турар анал байыаннай дьайыыларга бааһыры ылан эмтэнэ сытар Сунтаар, Амма уонна Аллараа Халыма улуустарыттан төрүттээх биһир дойдулаахтарын кытта көрүстэ.

Александр Николаевич буолууттары эмтиир, реабилитациялыыр быраастары көрсөн, госпиталь үлэтин, ол иһингэр анал байыаннай дьайыы кэмнэргэ эмсэҕэлээбит байыастар эмтэнилэрин, булгуччулаах страховкалааһын

сигимин иһинэн онгобулар көмө ботуруостарын биһиктэ. Ити туһунан Александр Николаевичка госпиталь бэрэстэбинэтэ Руслан И. сыйыһын кэпсэттэ.

Россия этнографическай мусуойугар көрүһүү

Российскай Федерация Санкт-Петербурга баар биһир сэмэй бөдөҥ мусуойун — Арасыйыа этнографическай мусуой салалтатын кытта көрүһүүгэ Александр Жирков Санкт-Петербурга Дьоккуускайдыабы Ем. Ярославскай атынан мусуой быыстапканын тэрийин туһунан кэпсэттэ. Салгыы Ил Түмэн бастакы вице-спикерэ мусуой дирэктэри Юлия Купинага «Саха сирин норуоттарын матырыйаалынай уонна духуобунай култууралара аан дойду мусуойдарыгар (XII–XX ү.)» дигэн аан дойдутаабы бырайыакка биһиргэ үлэлэһин туһунан этии кылгаста.

Санатан эттэххэ, «Саха сирин норуоттарын матырыйаалынай уонна духуобунай култууралара аан дойду мусуойдарыгар (XII–XX ү.)» бырайыак 2006 с. А.Н. Жирков көрүтүлүбүннэ тэриллэбитэ. 2015 с. Холбоһуктаах Нациялар Тэрилтэлэрин иһинэн аан дойдутаабы статус ылбыта. 2017 с. тахсыбыт альбом-каталог бастакы томугар Нью-Йорктаабы Естественной устуоруйа Америкаабы мусуойугар уонна Вашингтоннаабы Смитсоновскай

үлүстүүт иһинэн Естественной устуоруйа Национальнай мусуойугар баар 1600-тан тахса мусуой малын-салын туһунан толору информация уонна бу экспонаттар хаартыскалары киириһтэ.

Иккис кинигэ Германия мусуойдарыгар: Берлиннээх этнологическай мусуойга, Франкфурт-на Майне куоракка баар Аан дойду норуоттарын култуураларын мусуойугар, Саксония сударыстыбыннай этнографическай хомуууларын ахсааныгар киирэр Лейпциг, Дрезден куораттар мусуойдарыгар, Геттингенскай университет этнологическай мусуойугар хараллан сытар мусуой малларын ойуулааһын киириһтэ.

Үһүс кинигэ Германия мусуойдарыгар: Гамбургтаабы этнографическай мусуойугар, Кельн куоракка баар Раутенштраух-Йост этнологическай мусуойугар, Штутгарттаабы Линден

атынан мусуойга, Бремен куорат Уберсен этнографическай мусуойугар түмүлүбүт экспонаттарга анамыта сотору кэмнэн бэчээттээн тахсыахтаах. Бырайыак быһымынан итингэн салгыы альбом-каталогка Российскай Федерация мусуойдарыгар баар мал-сал киириһтэ.

Александр Жирков уонна Юлия Купина биһиргэ үлэлээһинини салгыы кыһаттар, хотугу норуоттар устуоруйаларын уонна култуураларын быыстапкаларын мытылы кэмнэргэ чуолкайдыр наадатын туһунан кэпсэттилэр.

В.В. Никифоров-Күлүмнүүр суолунан

1913 с. саха литературатын уонна искусствотын устуоруйатыгар биһир бэлэ суолталаах түгэн

буолбута. Романовтар династиялара 300 сылын бэлэстээһингэ Саха сириттэн дыкутааттарын састаабыгар киирсэн, В.В. Никифоров-Күлүмнүүр ити сылга Санкт-Петербурга тиһибитэ. Бу сырылыгар кини дождотторун А.С. Заруднай уонна А.А. Фаресона ынырылларынан Санкт-Петербург историческай кинигэтир, Михайловскай болуоссакка баар «Бродячая собака» дигэн ааттаах литературнай-артистическай кулуупка сыдыыбыта. Оччолорго бу кулууп Санкт-Петербург кулуупурунай олохун биһир билэр-көстөр киниз буолбут кэмэ этэ. Манна үгүс театралнай туруоруулар, поэзия уонна муусука кинизлэрэ, биллилээх поэтар уонна суруйааччылар, драматургдар уонна актердар собулээн мустар, уопастыбаа, искусство араас эйгэтигэр тахсар уларыылары ырытылар, бэйэлэрин санааларын атастаһар сирдэрэ этэ. Манна Россия кулууратыгар «Үрүҥ көмүс үйэ» дигэн ааттанар бэлэ кэм биллилээх дыно: Анна Ахматова, Алексей Толстой, Максим Горький, Владимир Маяковский, Константин Станиславский, Владимир Немирович-Данченко уо.д.а. өрүү сылдыар, ыалдыттылар этилэр.

В.В. Никифоров-Күлүмнүүр арт-кулупка мустубут дыно «Манчаары» дигэн бэйэтин драматан нууччалыы ааһан иһитиннэрибитэ. Россия литературатын, искусствотын, кулууратын бастык бэрэстэбинэллэрэ саха бастакы драматическай айымньытын кэрэхсэбинтэри, сэргэбинтэри. Ол туһунан «Русские ведомости» хаһыакка Россия биллилээх учуонай уонна литератора В. Богора-Тан биһирэбиллээх рецензията буолбута.

Бу бэлэ түгэни кэрэстээн, Александр Жирков этии килтиринтээн 2016 с. саха бастакы интеллигенциятын чулуу кинигэ - В.В. Никифоров-Күлүмнүүр мэтиригэ арт-кулупка сыдыыбыт улуу дыон мэтиригэтин галереятыгар биһир кэккэргэ туруорбуттара.

Ил Түмэн бастакы вице-спикерин бу сырылыга Санкт-Петербург Россияй Федерация Бэрэсидьиэнин иһинэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин бастайааннай бэрэстэбинэтэлин солбулааччы Юрий Кравцов арыаллаата.

Ил Түмэн пресс-сулууспата.

ВОЛОНТЕРСТВО

Он будет заниматься развитием и поддержкой добровольческих, благотворительных и гражданских инициатив.

В республике четвертый центр общественного развития «Добро. Центр» на базе вузов Якутии сегодня открывается в Чурапчинском государственном институте физической культуры и спорта.

Как рассказала руководитель волонтерского движения

ЧГИФКиС, к.с.н. Галина Алексеева, центр будет заниматься развитием и поддержкой добровольческих, благотворительных и гражданских инициатив. Лицензионный договор о социальной франшизе подписан в декабре 2022 года с ассоциацией волонтерских центров России.

На церемонии открытия приветственными словами выступили Председатель комитета Государственной Думы по молодежной политике Артем Метелев, первый заместитель министра по

Открылся первый в заречных улусах «Добро.Центр» на базе ЧГИФКиС

делам молодежи и социальным коммуникациям РС(Я) Надежда Мокничева, к.п.н., проректор по учебно-воспитательной работе института Евгений Коркин, председатель Совета депутатов улусного собрания Афанасий Захаров, директор Ресурсного центра добровольчества РС(Я) Айыллан Винокуров, начальник Центра карьеры и руководителя Добро Центра АГИКИ Людмила Уварова, директор ДДГ «Сатабыл» села Ытык-Кюель Таттинского улуса Алгыстаана Сырдык-Ай.

Главной задачей «Добро. Центра» ЧГИФКиС станет воспитание нового поколения студенческих лидеров, способных формировать устойчивое сообщество. Центр будет профильным в области спорта и креативных индустрий.

Первый в Якутии «Добро. центр» был открыт в Мирнинском районе на базе центра дополнительного образования города Удуннай. Ранее сообщалось, что

Ассоциация волонтерских центров планирует открыть «Добро. Центры» в 117 городах России по социальной франшизе.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

ОЛУННЬУ 13 КҮНЭ – ТӨРӨӨБҮТ ТЫЛ УОННА СУРУК-БИЧИК КҮНЭ

Мугудайга

«ТЫЛ – ОМУК ТЫЫНА» ФОРУМ НЭҢИЛИЭКТЭРИНЭН ЫТЫТЫЛЫННА

Олунньу 13 күнүгэр Төрөөбүт тыл уонна сурук-бичик күнүн өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн киэн далааһынаахтык бэллэстиибит. Сахалартан бастакы тыл үөрэхтээх учуонай, биир дойдулаахпыт Сэмэн Ноёоруодап тэлбит суолунан саха норуота оччоттон баччаа диэри ийэ тылбыт сүмэттин илдьэ сылдьабыт.

Ол эрэри биллэргэ кэм ыччата, оҕолорбут, аныгы сайдыылаах үйэ тэтимигэр оҕустаран, саха тылбыт сымэлигэр куттала үөскэбитин туоһутунан буолаллар. Бу сытты боппурус өрөспүүбүлүкэ турбута балай да буолла. Саха тылын сүмэттигэр сүрэхтэринэн-быардарынан

«маалдьар», тустаах дьон бу кыһалары күүскэ туруоран, анык бырагырааманы олохтоон, үлэни тэрийэллэр. 2020 сыллаахха Чурапчыга улахан өрөспүүбүлүкэ-тээби тыл форумна-киэн хабаннаахтык ытытылыыта. Манна тас дойдуттан, өрөспүүбүлүкэ бырабытыластыбатыттан элбэх

киһи кэлэн кыттыбыта. Түмүккэ өрөспүүбүлүкэ таһымынаах резолюцияны ылыммытара.

Хас биирдэн улууска, нэһилээккэ араас түмсүүлэр, уопсастыбаныыктар эйгэни тэрийэн, ийэ тылбыт, төрүт култуурабыт

симэлибэтигэр туруулаһалар. Ол туоһутунан бу нэһилээк Чурапчыбыт улуусугар «Тыл-омук тыына» өрөспүүбүлүкэтээби форум нэһилиэктэринэн ытытылына. Нэһилиэк-нэһилиэк бэйэтэ араас хабаннаахтык тэрийдэ.

Ол курдук, арыах нэһилиэти холордунан аҕаларха, манньа, **Хатылыга** Борисе Неустроев-Мандар Ууһу уонна ХИФУ доценнарын Семен Протопоповы, Вилеяна Никитинаны ыгыран кэпсэтинни таһаардылар. «Ньургунун» уһууһун нэһилиэктэринэн, оҕуола оҕолоро, фольклорунан дьарыктанарчылар, «Көмүөл» эр дьон, «Далбар» дьахтар, «Алгыс» эбэлэр, «Ай-тал» уустар түмсүүлэрэ мустан, саха тыла сайдарыгар туох үлэни-хамнаһы ытталарын көрдөрдүлэр.

Тэбэйгэ үлэ түһүлгэлэринэн барда. 1-кы түһүлгэ – «Кустук» уһууһааҥа саха төрүт оонньуутар – хабылыкка, хаамыскаа маастар-кылаастар, «Эйбэс эбэ үөрэбэ» дьон оҕо эбэтинин көрсүһүүтэ, сахалыы тыаһаах куруһуоктары көрдөрүү тэрийиннэ. 2-с түһүлгэ – оҕуолааҥа «Сэмэн Ноёоруодап сурук-бичик сирдигэ», «Олонхо дьоруойдара» билистаккалар, «Дорбонноохтук аарды – төрүт тыл сайдыыта» хоһоону ааҕыа уһуууу быраһыак ытытылына. 3-с түһүлгэ – «Аартык» НАД «Дьыа кэргэнгэ оҕону сахалыы итти» дьон тэмэ тула төгүрүк оҕуол буолла.

Сыдаҥа «Толкотоох тылым – төрүт баайым» – саха норуодунан суруулааһыларын айымньыларын, «Чолбон» сурунаал араас сыллардаагы таһаарыларын билистакка тардылына. «Уран саха тылынан – эбэ уонна сэмэ» төрөөбүт тыл тула оонньуу, «Оҕону сахалыы эйгэс итти-үөрэтин ыымалары» Зинаида Дьяковская, «Тыл сайдыыта-көтөр кыналыт» А.Н. Кузьмина маастар-кылаастара ытытылына. «Саха тылын дьылдаа» уонна «Саха итэҕэтэ төрүт үгэс, сир-туом туттулуу-

Хатылыга

таһаа сылдьар танаһытыгар, сирбиги-гэр-туоммутугар болгомтону ууруохтаахпыт. Ханьык баҕар дьаһалга оҕоттон кыр-дараһыгар тийиэ с а х а л ы таһаан саҕалаабыт», – дьон бэйэтэни этиттин киһилэрдэ.

Нэһилиэк быһыл төрүтүгэммитэ 100 сылын бэллэстип. Бу улахан бэллэ даҕаа сеп түбэһиннэрэн, үүнэн эрэр сыдааныгар болгомтону ууран, быһылгы сылы Коскыл сылынан биллэрбитэ эмэ хайба-быллаах. Биир туспа хайысханан оҕону төрөөбүт тылынан итти, төрүт култуураа сыһаары кирибит. Хас биирдэн оҕо нэһилиэтин устуруубатын, төрдүн-ууһун биллэртээх дьон сыал-сорук туран, бу хайысхаа үлэ барыта эмэ элбэти этэр. Кытаанахтан төрүттээх улахан ааттаах-суулаах дьонноругар аҕаан, киһилэр оҕорбут алаастарыгар мөңө таастары улууска биир бастакынан туруоран саҕалаабыттар. Ол курдук, Дмитрий Коркинга, Василий Яковлев-Далаһа, Афанасий Себакингга, Евдоким Коркинаа, Вера Захароваа, Илья Башаринга уо.д.а. Хоту Көһөрүлүүтэ сылдыбыттар хас биирдэн илэрин ааттарын суруйан, пааматынныгы туруорбуттара. Бу

маны барытын оҕолорго кэпсээн, үөрэтэн, биллэргэ киһилэртэн ыйыттааххына, сүрдээх үчүгэйдик кэпсээн биллэрлэр дьон баһылыктара кэпсээн тутта этэр. Быһыл бу сирдэринэн оҕолорго маршруту тэрийэр былааннаахтар.

Төгүрүк оҕуолга кэпсээн баран, баһылык оҕуолааҥа ыйга нөккөтэ олохтоо истэбигит дьон этин киһилэрдэ. Бу этини күн сарсын төлөрөбүт дьон буолла. Уопсай хабаннаах этинлэргэ суруулааһылар, тылаатырдар (испиктээки) нэһилиэктэргэ кэпсэлирин ситиһээххэ, уу сахалыы саҕарар блогердар, сахалыы контент, саха айтишниктара, сахалыы оонньуулар баар буолалларыгар, саха тылын чааһа эл-бииригэр үлэлиһээххэ, сахатын тылын биллэртээн кыбыстар видеоэроиктары уһууууа дьон-нор-киригэр.

Түмүккэ этээххэ, саха тылын сартыта хас биирдэниттэн тутулуктааһын өйдүөбүн. Социальнай ситимнэ «кыскалыт», «атын киһи суруйбутун ытты» (репост) дьэбээк, оттомноохтук сыһааннаһан, тылы сепкэ суруйа үөрэһүбүн. Дьэ-эбит иһигэр чураһылар, биллээн турар, сахалыы кэпсэтибит. Ол эрэри, оҕолорбут сыһаа саҕараларын көннөрөн бээрэ сылдьабын. Киһилэргэ элбэхтэ бэйэбит төрүтүбүтүн, устуруубатын кэспэ, үгэстэрибитин көрдөрө, айылдьаһан алтыһынар сыраттаахтыгына, мин санаабар, саха оҕото тылын сүмэттин сүтэриэ суоҕа.

Бойом сылдыабыт **Кытаанах** нэһилиэгэр бондизинниктэн саҕалаан, уһууһаһанан, оҕуолаһанан, кулуубунан араас хабаннаах дьаһаллары ыттан саҕалаабыттар. Нэһилиэк баһылыга Егор Потанов саха тылыгар сыһааннаах дьонун түмэн, киһи ырытыһылаах санаа атастаһыла буолла. Ол иһигэ Сусанна Сорочукова «Буура Дөхөүт» олох-хоттон быһа тардан иһигиннэрдэ.

Егор Потанов: «Нэһилиэгим оҕуолаһыгар өрүү сылдыабын. Оһио иһигэһиннэ, оҕолорбут сахалыы саҕаралара аҕаабыт. Билигин үйэсэ толоһуон буруйдаах диибит. Ол эрэри төрөппүт-тэртэн, бэйэбиттэн саҕалаан, тылбытын ыраастык саҕарарга-суруйарга талаһааһаахпыт. Куйаар ситимингэр кэпсэртэригэр сахалыы ириби хайаан да туруоруобун. Ону таһаанан бу

Наталья СИБИРЯКОВА, Мугудай:

Билиги нэһилиэктэринэн бу нэһилээк устата араас дьаһаллар ытытылыһылар.

Олунньу 13 күнүгэр оҕуолааҥа ый аайы сирбиги-гэр-туоммутун, төрүт култуурабытын, баай байдал тылбытын-оһутун кэпсэри ыччакка иһигэр сылтан ыттыллар үгэскэ кубулуйбут «Саха күнэ» дьаһал «эр чигинэн Төрөөбүт тыл уонна сурук-бичик күнэ бэллэстэнэ. Эмэ бу күн нэһилиэк дьаһалта-тыгар нэһилээк былаанын торумнуур мунньах сахалыы тыһына ытытылына. «Чуораанчык» оҕо сайдар киһи сарсыарда-тан аһаас аан күнүн биллэрэн, иһигилээкчилэр төрөппүттэрэ, эбэлэрэ, эһэлэрэ дьарыктарга сырыттылар, эбит кэпсэ уһууһаан иһигилээкчилэрэ оҕо тыла-өһө сайдарыгар туһулааһыт араас ыымаларын кэпсэтилэр, олус иһигилээкчилэр «Толкуйдаа. Оонньоо. Кыай» өйү сайыһаарар оонньуу буолла.

Олунньу 14 күнүгэр «Эйгэ» норуот айымньытын дьэтигэр «Тыл-омук тыына» форум буолан ааста. Тэрэһинигэ мустубут дьону киһи аантан тутта буһа-рылыбыт сылаас алааһынан, салааһынан, итти чэйинэн күндүлээтилэр. «Күбэйгэ» далбар хотуттара буруо таһааран арылаатылар. «Чуораанчык» уһууһаан иһигилээкчилэрэ, нэһилиэктит олохтоохторо—45 киһи сценаттан төрөөбүт төрүт тылбыт туһунан саха суруулааһыларын хоһооннорун аахтылар.

Баһылык Николай Аммосов эбэрэ тыһы эттэ. Улуус киһинигэ куратор быһытынан С.К.Макаров аатынан Чурапчы гимназиятын саха тылыгар уонна литературатыгар учуутала Сардаана Гоголева кэлэн, бэйэтин уопутун сыраатта, саха тылын сайдыытыгар санааларын үлэһиннэ. Нэһилиэк олохтоохторо төгүрүк оҕуолга аһаастык санаа атастаһыла-гар көхтөөх кыттыһыны ыттылар. Төһө да уот барытын иһин онтон иһигээккэ, көдүүстээх кэпсэти табыста.

Форум түмүгүнэн барыл-лаан хас да пууһаах резолюция ытытыллан, Сардаана Гоголева туттарылына. Бу дьонун тэрэһинигэ түмүгэр бука бары сценала таһан, «Аһыллаан» сыһаалан киһини методика, эдэр талааннаах, кэрэ куластаах Александра Игнаткина таһаарытылаан өһуоһааһыт.

«Василий Попов-Бааха Уус кыттылаах төгүрүк оҕуоллар буоллулар.

Хадаарга сахалыы таба сурууу үөрүйэгин олохсугар, иһигэр сылааһа «Сахалыы дьытаан сурууута», бэрлибигит тэһиһи көрөн олоһон сурууууга «Бастыҥ буочар», «Үлэ туһунан өс хоһооннорун ситэр» куонкусттар, «Талыы талба саха таһаһа» саха таһаһыгар дефиле-куонкурус олохтоохтор сахалыы тылаһырын уһууһууларда.

Хас биирдэн нэһилиэккэ улуустаагы Тыл политикаһын ха-малыһыатын чигиллэртэ таһан көрдүлэр-иһигилэр. Киһилэр бу көрбүт-иһигит үлэ хайыска-ларынан уонна төгүрүк оҕуол түмүгүнэн туох быһаарыһыла-ры ылыммыттарын улуус дьаһал-таһын кытта ырытаһылар, иһиги үлэни торумнуохтара.

Елена Макарянская

A black and white portrait of a man with a beard and mustache, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is adorned with numerous medals and ribbons on his left chest, including a large circular medal and several smaller ones. The background is plain.

Марфа КУЗЬМИНА,
книги библѳотѳекѳе
аабуааччыны кытта үлѳмнѳр
отделын сѳбнѳдѳсѳѳѳ.

Уйбаан ПОНОМАРЕВ.

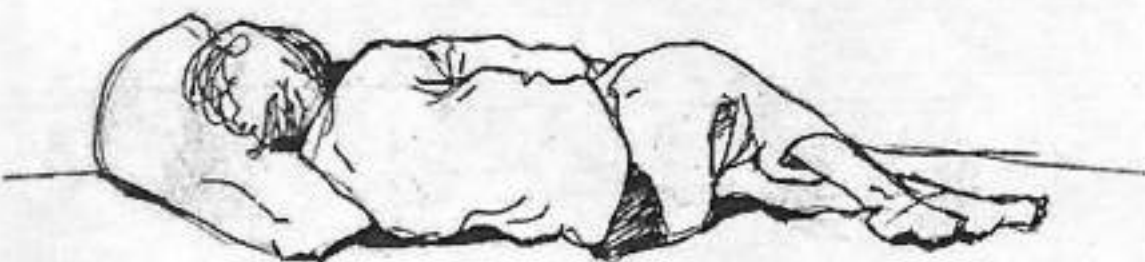
Эбэ – дээрэй гэж хэлж буй хүндү
хүний. Мин бүтүн эбэм Анна Дми-
триевна Барашкова – Эбээ Аанис
туулуан гэж хэлж буй сананым.
Кини Арьлаааха олоор. Үй-
этийн тухары тун хаагайныг ба-
гыг үлээлэн кэлт. Эбэгийн
Иван Иннокентьевич Барашков-
ын мал буолан, 6 оёолон, 20
сүлүнээх.

СЫННЯЛАПНҢА

[illegible]

«Сканворд: тылтан тылда таһаарых, таайа ооньбуох» Зоя Васильева киингэтүттэн ылылынна.

Хайлалт 5-с №-гэр тахсыбыг сканворд элбэгтэ: Туруур: ньуоса, модотой, дьолун, уфуну, аата, хам, атыл, аах, нэм, кулхаа, аныр, быыс, адыс, куйа, эт, уол, отох, уйан, кыс, уор, ыт. Сыгыары: номох, уодьуган, мүөбэ, олуктаа, от, аам, сатыын, мүтүк, ол, уу, бааи, кэбэ, уой, ун, кум, түөтэйлэ, ыгылмый, олох, ар, саягар, хаан

БАБАМ ХОТУ...

— Төгө да анаар харадым таас буоллар, эн оёбун көрөөхпүн багарбалтым. Саатар үүт-үкчү абатын курдук дьүүнүнээх буола-буола. Көрө-көрө абааһы көрөбүт! Остуол нөнгү утары олордобуна, аһыыр аһым амтана хаахтыһар, ыстыы опорон сиргэ силлээх санаам кэлэр. Түкүс, быарым хаанын иһэн бүтүн! Мин аһыыр кэмээр харадым далайга көстүбэттин, хохуттан быкпатын!

— Тыйй, дозор! Хайдах тыллаһан бардым? Кийиң оёотун араастаан саңгаран көр эрэ! Атырдык маһыныы арахсыахпыт, итинник буол-
дыбыа куттуур эгин дүэмэ! Бу — мин дүэм!

— Тугуй?! Сатана дыхтар, бэйгн курдук эргэ, кирдэхэ дьыозинэн кизиттэн олорохун дуо? Итингиз буолдагына, соруйан да барыам суоҕа! — Ыстапаан куттаабыта буолан, ааны хайа быраҕан таһырдыа ойдо. Кэнигтэн юргэнэ Санаайа хайыгыты хаалла: — Бар! Бар! Ааны хатаатым! Төннөн көрөөр эрэ! Кирдэхэ, эргэ дьыт дьизит буола-буола, бастаан биир килиэги атыылаһан аҕал, ол кэнигтэн бигилэ саҥараар!

Остуол үрдүктөр кыргызиниги күөс сойбо бийлыгы-
тайла. Дыңз иңс курус чуумпуну кууста. Санаа-
йа бу түүн эмиз сүгүн утуйбатын оггоһунна.
Дыгипииз, жүргэнин утары хаһан да санарбат этх.
Ол эрээр, бүгүн тулуйарыттан табыста. Соҕотхо
оботун көмүсэстэһииз кини эр көмүсүлэрини
өйдөтө. Кыһын төрөпүт абата тусла олохтоох,
оҕолордоох, дыңз-уот мааныта, массыына саната.
Арахсан барбыта биэс сүл буола охсубут. Биримэ
билибизкэ аһар. Кыһын бастаан утаа, ыһыт-
лаһара, билигин тэйдэр-тэйиң, бирндэ эмэ СМС
оботун ыһытаһына махтал. Кини олоҕо уларыһа
охсоро дөбөҥ да булар эбит.

Түүн үс чааһы ааһышта ааны дилдийэн, чуум-
пуну аймаата:

тун курдук үүрүлүнүм дуу? Бардахпына уонна
аны мин харахпар көстөөбүтү! Көрдөстөххүтүю
да, төнгүөм суога! — аан дытсыз туран айдаара
турбүт Ыстапан атабын тыаһа кырипөһингүн
алпараа дикки түстү. Икки хонугуан Санаайа
телепүөнүгүз билбэт нүөмэриггүн эрийдилэр.

— Алло, здравствуйте! Это Санаайя Григорьевна? Звонит лечащий врач вашего мужа...

— А что случилось?!

— Просим подойти...

Санаагаа ийнхэтэ-истибүтэ, бэрт тэтгэжнэн хомунан, таһырдыа ыстанна. Быраас эппит балыһаһыгар, отут үһүс палаатаа көтөн түстэ. Киирбүтэ түэрт орон турар. Кизиг хос уна өттүтэр билэр баһайы килнэтэ токуруйан баран, истигэнэ дикки хайһан сытар эбит.

— Ыстагаан, хайа, тух буоллун? Тоҕо ба-
дыһаҥа киирдүн?

— Саназья, эн дуо?

— Мин, эргий ээ, мин дэжи, бэтгэх хайыс, па-
гаадыт сырдык, кээн-куон, бэрт эбит.

— Ол аны мизэх сэтгэл бийр...

— Чэ хайыс, юпсотиэх.

— Санзайа, мингин бырастыыгыны! Кыскаар Маайыска баһаалыста эмиз тиздээр.

— Түрдэн буоллаҕа. Кыныһырат ээ, эйиэхэ. Абабыт тобо күбүтэ дүрүн бэлэһээ сурастыта.

— Чээн... Абабыт... «Абады» дээр эбигт дин...

Онтон мин сүөһү курдук сыһымнаһыт эбитпин.
Улаахпар көстүмэ дүтүбүн куруук... Онтукам,

дээ, багам хоту тууштаа... Санаайа, мин итгэрэн
баран кылбайн, бу манна кэлэн сытабын. Ачы-

саран кыролтан, бу манна кезин сатпаван дүк-
кыбын хампы охсонор, тааһа харахпар дьөлө ки-
нелбит. Онон аны букатын, хаһан да тугу да көр-

бөглүүн... Бадам хоту...

CAPTAINA

БОЛБОЙУН! КИҢИ КӨҮННЭ

13 ч. 30 м. «Бүгүн-Былыр»

19 ч. 00 м. «Бүгүн-Былыр»

Аата - Күндэлэй.

Үрдүгэ - 183 см.

Ыйсаһына - 100 кг.

Төрөөбүт күнэ үөһө сирэ - биллибэт.

Тагаһа - тирин шортук уонна бандаана.

Бааса “Бигбуоһу” көрдүүр, оноёһо суох октоох.

БИЛБИТ УОННА

БИЛБЭТЭХ ДЬОНУ

ОЛУННЬУ 16-ТАН

КИИНЭ ТЫЙААТЫРДАРГА

КУҮТЭБИТ

CAPTAINA.

